

Jørn Lier Horst &
Thomas Enger

Kalteva pinta

Suomentanut Outi Menna

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Norjankielinen alkuteos: *Slagside*

Copyright © Jørn Lier Horst & Thomas Enger 2020

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-45365-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Kuulusteluhuoneessa ei ollut ikkunoita, vain harmaat seinät, kolme tuolia ja pöytä niiden keskellä. Ilma oli tunkkainen. Hios-tava.

Alexander Blix oli viettänyt tuntikausia eri kuulusteluhuoneissa mutta ei koskaan täällä, keskusrikospoliisin toimitiloissa. Eikä varsinkaan sillä puolen pöytää, missä istui nyt.

Hän painoi käden otsalleen. Tikkejä pakotti siteen alla.

Ajattellessaan Iseliniä hän tunsu voimakkaamman kivun leviävän vatsasta ylös rintaan. Rakas kulta pieni. Katseesta kuvastuva kauhu, liikkumaton ruumis. Kaikki oli tapahtunut niin nopeasti. Hän ei ollut ehtinyt ajatella.

Vastapäinen ovi avautui.

”Anteeksi, että jouduit odottamaan”, sanoi huoneeseen tullut mies. ”Paljon operaatioita käynnissä samanaikaisesti.”

Bjarne Brogeland oli lähes 190-senttinen ja lihaksikkaassa kunnossa, vaikka viisikymmentä vuotta oli tulossa mittariin, sekä muutenkin tarkka pukeutumisestaan ja olemuksestaan. Tummat hiukset oli leikattu lyhyiksi. Parta oli ajettu äskettäin, tai siltä Blixistä ainakin näytti. Huoneen täytti miehekäs parfyymintuoksu, josta hänelle tuli paha olo.

Brogeland astui muutaman varovaisen askeleen oven sulkeutuessa automaattisesti hänen selkänsä takana. Hänellä oli toisessa kädessään vesilasi ja toisessa pino papereita ja kynä. Hän istuutui. Laski paperit pöydälle ja mittaili Blixii katseellaan ikään kuin

olisi arvioinut ulkoisia vammoja ja tehnyt niistä samaan aikaan omia päätelmiään.

Blix oli ollut monta vuotta töissä samalla osastolla Brogelandin kanssa, mutta he olivat harvoin tehneet yhteistyötä siitä yksinkertaisesta syystä, että he eivät olleet koskaan erityisemmin pitäneet toisistaan. Blix oli ilahtunut suuresti, kun hän oli kuulut Brogelandin siirtyvän erikoistutkijaksi keskusrikospoliisiin.

”Miten tyttäresi voi?” Brogeland kysyi.

Blix henkäisi syvään. Hän näki kuvat kylminä välähdyksinä. Kettinki, putoaminen, elottomalta näyttävä ruumis likaisella betonilattialla. Veri ja luonnottomaan asentoon vääntyneet raajat.

”En tiedä”, hän sanoi ja hengitti raskaasti taistellen itkua vastaan. ”Minulle luvattiin ilmoittaa, kun hänet on tuotu pois leikkausosalta. Mutta... tähän veitte minulta kännykän, joten –”

”Tiedät rutiinin”, Brogeland sanoi.

Blix painoi katseensa alas.

”Niin.”

”Pyysin, että he toimittavat sinulle viestin heti, jos jotain kuuluu.”

”Ketkä *he*?” Blix kysyi.

”Eh, kollegani täällä. He, jotka istuvat tuolla katsomassa ja kuuntelemassa meitä.”

Brogeland nyökäytti päätään kohti kameraa, joka oli katonrajassa huoneen vasemmassa nurkassa. Blix ei seurannut päänliikettä. Sen sijaan hän kysyi:

”Aiotteko te kuulustella Emmaakin?”

”En voi kertoa”, Brogeland vastasi. ”Ymmärräthän...”

”Tutkinnallisista syistä”, Blix sanoi.

Brogeland hymähti mutta ei selittänyt tarkemmin.

”Oletko varma, ettet halua asianajajaa?”

”Olen.”

”Ja uskotko olevasi siinä kunnossa, että pystyt tähän? Nyt, kun –”

”Haluan hoitaa asian pois päiväjärjestyksestä”, Blix sanoi. ”Jotta pääsen palaamaan Iselinin luokse.”

Brogeland katsoi Blixiä silmiään siristäen ikään kuin ei olisi ollut varma, voisiko tätä päästää ulos talosta.

Blix tuijotti takaisin. Erikoistutkija vaihtoi asentoa tuolissaan. Hörppäsi kulauksen vesilasista. Varmisti, että videokamera oli käynnissä, ja luetteli sitten paikalla olevat henkilöt, kellonajan ja tapauksen nimen ja numeron.

”Tiedät, miten prosessi etenee, Blix”, Brogeland sanoi. ”Meidän on hoidettava tämä sääntöjen mukaan.”

”Asia selvä.”

”Hyvä. Ikäsi?”

”48 vuotta.”

”Siviilisääty?”

”Eronnut. Asun yksin.”

”Osoite?”

”Tøyengata 13, Oslo.”

”Ammatti ja työnkuva?”

”Rikostutkija, väkivaltayksikkö, Oslon poliisipiiri.”

”Kauanko olet ollut töissä siellä?”

”Viimeiset kahdeksan vuotta.”

”Ja kauanko yhteensä olet työskennellyt poliisina?”

”21 vuotta ja vajaat seitsemän kuukautta.”

Blix vastaili nostamatta katsettaan lattiasta. Huoneessa oli painostavan kuuma. Hän hikoili muttei pyyhkinyt hikeä.

”Timo Polmar”, Brogeland jatkoi. ”Kuka hän on?”

”En...”

Blix painoi sormenpäitään vastakkain.

”En tiedä.”

”Et tiedä?”

”Niin.”

”Mutta... juuri hänethän sinä ammuית kuoliaaksi.”

Blix irvisti. Brogelandin käyttämä tuoksu...

”Niin kai”, hän sanoi. ”Tosin en voi olla ihan varma.”

”Miksi et?”

”Koska... näin hänet ensimmäisen kerran tänään. Enkä tarkistanut hänen henkilöllisyyttään sen jälkeen kun...”

Brogeland kurtisti otsaansa ja teki merkinnän sylissään olevaan paperiin.

”Ammuית häntä... neljä kertaa?”

”Ilmeisesti.”

”Miksi neljä?”

”Koska...”

Blix hengitti syvään.

”Koska niin monta laukausta vaati, että sain hänet pysähtymään.”

Brogeland katsoi Blixiä muutaman sekunnin.

”Tein sen, mikä mielestäni oli tilanteessa välttämätöntä”, Blix jatkoi perusteluaan. ”Ampuminen oli oikeutettu. Kaikki neljä laukausta olivat *oikeutettuja*.”

Brogeland ei kommentoinut.

”Voitko kertoa, miten me päädyimme tänne?” hän kysyi oltuaan hetken vaiti. ”Voitko selittää, mikä johti siihen, että ammuית mieshenkilön kuoliaaksi aiemmin tänä iltana?”

Blix kohensi asentoaan ja asetti sormenpäänsä vastakkain niin, että käsistä muodostui kolmio.

”Voin ainakin yrittää.”

32 tuntia aiemmin

”...ja tämä, mitä seuraavaksi sanon, voi kuulostaa banaalilta, mutta *kaikkein* tärkein asia, jonka te omaisena tai muuna vainajan läheisenä voitte tehdä, on antaa itsellenne lupa kaikenlaisiin tunteisiin. Raskaan kokemuksen jälkeen *saatte* olla vihaisia ja surullisia. Ja saatte haluta vetäytyä hetkeksi omiin oloihinne ja ajatella vain itseänne.”

Blix kiersi salia katseellaan. Järjestäjät olivat ilmoittaneet, että osallistujia oli tulossa noin kuusikymmentä, mutta millään ilveellä salissa ei istunut enempää kuin neljäkymmentä kuulijaa. Neljäkymmentä ihmistä tarkoitti kuitenkin neljäkymmentä kohtaloa. Kaikki, jotka katsoivat häntä nyt, olivat käyneet läpi kriisin. He olivat menettäneet läheisensä onnettomuudessa tai väkivaltarikoksen seurauksena.

Yksi salissa istuvista oli Emma Ramm.

Emma istui eturivissä lehtiö sylissään ja kuunteli keskittyneesti, kuten oli kuunnellut koko esitelmän ajan. Ei sillä, että Emmen olisi tarvinnut kuunnella itsestäänselvyyskiä. Emma jos kuka tiesi, miten menetyksiä käsiteltiin. Blix oli silti kehottanut häntä osallistumaan tilaisuuteen, koska hän oli paraikaa kirjoittamassa aiheeseen liittyvää tietokirjaa. Niin puhujilla kuin kuulijoillakin voisi olla annettavaa hänen projektilleen.

Matkapuhelin värisi Blixin taskussa. Jollakulla täytyi olla tärkeää asiaa. Puhelin soi jo varmaan seitsemättä tai kahdeksatta kertaa, ja Blix harkitsi, että hän ottaisi sen esiin, mutta päätti kuitenkin antaa olla.

”Toiseksi saattaa tuntua houkuttelevalta sulkea vain tunteet sisälleen”, hän jatkoi. ”Mutta ne ovat silti olemassa. Eikä niiden näyttäminen ole väärin. Niitä ei pidä piilottaa, mutta joskus voi iskeä houkutus mennä toiseen ääripäähän eli ruokkia tunteita esimerkiksi vihalla. Myös viha on sallittu tunne. Vihaaminen on täysin luonnollista samoin kuin kostonhimokin.”

Värinä lakkasi. Blix vilkaisi edessään olevia avainsanoja, hypäsi henkilökohtaiseen elämäänsä liittyvän anekdootin yli ja meni eteenpäin.

”Olennaista on se”, hän jatkoi, ”mitä tunteilla tehdään. Kostonaminen ei ole enää tunne vaan tunteesta kumpuavaa toimintaa, ja sitä paitsi rikollista. Ja meidän” – hän väläytti hymyn – ”tehtävämme on tulla väliin ja estää se.”

Hajanaisia, varovaisia naurahduksia.

”Toivottavasti ennen kuin ehditte ryhtyä tuumasta toimeen”, hän lisäsi hymyillen.

Sitten hän vakavoitui jälleen.

”Suruprosessissa on erilaisia vaiheita. Ja kaikki surevat eri tavoilla. Joskus vaikea hetki on, kun median mielenkiinto laantuu. Seuraa tyhjyys, kenties katkeruuskin siitä, etteivät muut ihmiset enää välitä. Ulkopuoliset eivät ymmärrä, että teillä sama helvetillinen tuska jatkuu edelleen yhtä sietämättömänä, päivästä toiseen.”

Blix painotti kirosanaa hieman. Se usein tehosi kuulijoihin.

Hän ei varsinaisesti nauttinut esitelmöinnistä, mutta pyyntöjä oli alkanut tulla viime vuosina enemmän ja enemmän. Tuntui helpottavalta, että tämänkertainen esiintyminen olisi pian ohi. Ja sen jälkeen koittaisi viikonloppu. Hän toivoi vain, etteivät puhe-lut tarkoittaneet ylitöitä. Hänen tarkoituksenaan oli ajaa suoraan kotiin. Suhauttaa auki oluttölkki tai pari ja viettää ilta viikonloppuun laskeutuen tekemättä yhtään mitään.

Vielä lopuksi hän kehotti ihmisiä puhumaan.

”Tämähän on maailman kulunein klisee, mutta koska trauman käsittelyyn ei ole taikakeinoja, kannattaa ehkä panostaa yksinkertaisuuteen. Kokoontukaa yhteen mieluiten muiden, vastaavanlaisten kokemusten kanssa painiskelevien perheiden kanssa, ja puhukaa. Jakakaa kokemuksia. *Auttakaa* toinen toisianne. Yhdessä voitte selviytyä tuskan ja vaikeuksien yli.”

Jälleen taskussa värisi. Kaksi lyhyttä värähdystä reittä vasten. Tekstiviesti.

Blix vilkaisi puhujakorokkeella olevaa kelloa. Aikaa oli yhä muutama minuutti, mutta hän oli käytännössä sanonut jo sen, mitä aikoikin.

”Omasta puolestani kiitos kaikille”, hän sanoi ja alkoi kerätä papereitaan.

Yleisön taputtaessa kohteliaasti hän jäi vielä hetkeksi seisomaan ja hymyili ja nyökkäsi muutaman kerran.

Järjestäjä saapui lavalle syysväreissä hehkuva kukkakimppu kädessään. Hän kertoi olevansa iloinen siitä, että Blix oli tullut, ja lausui muutaman sanan kiitokseksi. Blix kätteli naista, hymyili ja nyökkäsi taas ennen kuin irrotti mikrofoninsa ja antoi sen ääniteknikolle.

Astuttuaan muutaman askeleen sivuun puhujakorokkeesta hän onki kännykän taskustaan.

Yhdeksän vastaamatonta puhelua.

Sormi liukui puhelimen näytöllä. Kovic oli soittanut kaksi kertaa. Samoin Fosse, viimeksi pari minuuttia sitten. Blixin katseen vangitsivat kuitenkin neljä Iseliniltä peräkanaa tullutta soittoyritystä.

Hän sulki puhelulistan ja klikkasi auki saapuneen viestin. Fosse oli pyytänyt häntä soittamaan heti. Blix tunsu huolestuneisuutensa kasvavan. Hän valitsi pomon numeron ja nosti puhelimen korvalleen.

”Joko kuulit?” Fosse kysyi – hän vastasi heti ensimmäisen hälytyksen jälkeen ikään kuin olisi odottanut puhelin kädessään.

”Kuulin mitä?” Blix kysyi, hymyili nopeasti yhdelle seminaarin osallistujista ja tukki sormella korvansa vaientaakseen ympärillä olevan hälyn.

”Useita partioita on lähetetty Kovicin kotiosoitteeseen”, Fosse vastasi. ”Saimme ilmoituksen tunkeilijasta. Ilmeisesti paikalla on ammuttu laukauksia. Missä sinä olet?”

Blix ei vastannut.

”Oletko puhunut Kovicin kanssa?” hän kysyi sen sijaan.

”Hän ei vastaa puhelimeen.”

Blixin vatsaa kouraisi. Hän ajatteli Iselinää, joka asui alivuokralaisena Kovicin luona viikonloppuisin käydessään Oslossa. Iselin oli yrittänyt soittaa hänelle neljä kertaa.

”Oletko siellä?” Fosse kysyi.

”Soitan sinulle kohta.”

Fosse yritti protestoida, mutta Blix katkaisi puhelun ja soitti Iselinille.

Ei vastausta.

Blix kirosi mielessään ja vilkaisi muita saapuneita viestejä. Hän huomasi Iselinin jättäneen ääniviestin vastaajaan.

Hän napautti kuuntelupainiketta. Ensimmäisenä oli ääniviesti Fosselta, tarkka kopio siitä mitä tämä oli juuri sanonut sekä lisäys:

”Nuori nainen, joka ei kertonut henkilöllisyyttään, soitti hätänumeroon. Iselin asuu Kovicin luona, eikö asukin? Soittaja ei silti välttämättä ollut hän, haluan painottaa sitä, mutta soita minulle! Heti kun pystyt!”

Blix napautti auki seuraavan tallentuneen viestin. Aluksi kuului vain kahinaa, huohotusta ja ripeitä askeleita asfaltilla.

Sitten:

”Iskä!”

Blix oli sekä nähnyt että kuullut tyttärensä pelokkaana, mutta nyt äänestä kuului pakokauhu, jota hän ei ollut kuullut koskaan aiemmin. Iselin juoksi ja yritti samalla puhua.

”Se... luulen, että se mies ampui häntä!” Iselin huusi.

Lisää kahinaa ja katkonaista hengitystä. Jossain lähistöllä ajoi auto. Terävät oksansivallukset kertoivat Iselinin juoksevan pusikon läpi.

”Se mies... ehkä seuraa minua. Iskä, tule –”

Puhelu katkesi.

”Voi helvetti”, Blix mutisi ja tarkisti, milloin viesti oli saapunut. 21 minuuttia sitten.

Hän yritti uudestaan soittaa Iselinille. Joku naiskuulija tavoitelti hänen katsettaan. Hän kääntyi pois odottaessaan vastausta. Kännykkä korvallaan hän pakkasi paperit salkkuun yhdellä kädellä ja napsautti salkun kiinni. Puhelin soi. Ja soi. Ja soi.

Emma seisoj muutaman metrin päässä tarkkaillen häntä. *Mitä tapahtuu?* Emma kysyi äänettömästi. Blix ei vastannut. Puhelin jatkoi soimista.

Sitten, vihdoin ja viimein, toisessa päässä vastattiin:

”Iskä.”

Iselin puhui kuiskaten. Värisävällä äänellä; kuulosti kuin hän olisi haukkonut henkeään.

”Iselin”, Blix sanoi. ”Missä olet? Mitä siellä tapahtuu?”

”Olen... piilossa”, Iselin sanoi.

”Iselin, kuuntele: missä sinä olet?”

”Olen...”

Blix huomasi Iselinin kuulostavan etäiseltä. Ikään kuin tämä ei olisi pystynyt ajattelemaan selkeästi. Hän toisti kysymyksensä.

”St. Hanshaugenissa”, kuului vihdoin. ”Mäen päällä.”

”Jahtaako joku sinua?”

Hänen oli taas esitettävä sama kysymys kahdesti.

”En tiedä.”

Iselin itki lohduttomasti.

”Kovic...”

Hän ei kyennyt jatkamaan pidemmälle.

”Oletko soittanut hätänumeroon?”

Kului muutama sekunti, minkä jälkeen Iselin vastasi myöntävästi.

”En saanut sinua kiinni.”

Se kuulosti syytökseltä, ja Blixillä myös oli syyllinen olo.

”Kerroitko heille, missä olet?”

Iselin nyyhkäisi.

”En... muista.”

”Soita uudestaan ja käske heitä hakemaan sinut. Kerro tarkka sijaintisi, niin sinne lähetetään poliisipartio.”

”Etkö sinä voi tulla?”

”Ehdin sinne vasta parinkymmenen minuutin päästä”, Blix vastasi tietäen, että ajomatka voisi kestää kauemminkin. ”Poliisipartio on nopeampi.”

Iselin ei vastannut.

”Mikä sinun vointisi on?” Blix tiedusteli. ”Oletko loukkaantunut?”

”Se ei osunut.”

”Se ei osunut? Eli tarkoitat siis –”

”Se mies yritti ampua minua, iskä!”

Iselin puhui katkonaisesti aivan kuin olisi palellut. Sitten hän nyyhkäisi taas.

Blix hieraisi kädellä päälakeaan.

”Okei. Pysy siinä, missä olet, mutta soita hätänumeroon”, hän sanoi. ”Nyt heti. Ja soita sen jälkeen minulle. Tulen niin pian kuin pääsen.”

3

Brogeland kohotti leukansa kohti Blixiä, joka veti olkapäitään hieman taaksepäin.

”Tässä vaiheessa sinulla ei siis ollut tietoa, mitä Kovicin asunnossa oli tapahtunut?”

”Ei. Tiesin vain, että oli tapahtunut *jotain*. Yritin soittaa hänelle – Kovicille – heti sen jälkeen, kun olin puhunut Iselinin kanssa, mutta hänen puhelimensa oli suljettuna. Tai ainakaan en saanut häntä kiinni.”

”Soitit hänelle...”

Brogeland selasi sylissään olevia papereita.

”Soitit hänelle... kello 16.42?”

”Jos siellä kerran niin lukee”, Blix sanoi nyökäten paperipinoa kohti. ”En katsonut kelloa.”

”Oliko Emma Ramm jo silloin kanssasi?”

”Ei, lähdin seminaarista yksin.”

”Etkö puhunut hänen kanssaan ennen lähtöä?”

Blix empi hetken ja pudisti päätään.

”Sanoin vain, että minun oli pakko mennä.”

”Et sanonut, että jotain oli tapahtunut?”

”En, mutta hän kyllä varmaan tajusi.”

Brogeland teki pikaisen muistiinpanon. Blix odotti lisäkysymyksiä suhteestaan Emmaan. Hän mietti, paljonko Brogeland tiesi.

”Okei”, erikoistutkija sanoi. ”Lähdit seminaarista ja ajoit takaisin Osloon. Mitä sen jälkeen tapahtui?”

Sininen vilkku katolla sai muut autoilijat väistämään kuuliaisesti penkan puolelle. Blix sääti kuulokkeitaan parantaakseen kuuluvuutta. Hän oli ollut puhelinyhteydessä Iseliniin siitä asti, kun oli istuutunut autoon, mutta viestintä oli toistaiseksi ollut yksisuuntaista. Hän oli yrittänyt pyytää tytärtä kuvailemaan tarkemmin tapahtumia ja omia kokemuksiaan, mutta Iselin oli vaikuttanut poissaolevalta ja antanut vain yksitavuisia vastauksia.

Smestadin liittymän kohdalla Blix kysyi, oliko Iselinillä havaintoa poliisipartiosta.

”Ne on tulossa.”

”Näetkö heidät?”

Ei vastausta.

”Mene heitä vastaan”, Blix sanoi.

Blix oli yrittänyt rauhoitella tytärtään vakuuttamalla, että ampuja oli todennäköisesti paennut eikä pyörinyt puistossa etsimässä häntä, muttei ollut varma, menivätkö sanat perille.

”Keskity poliisiautoon”, hän sanoi ohittaessaan samalla taksin. ”Varmista, että sinut huomataan.”

Ei vastausta.

”Iselin”, hän sanoi tuimasti. ”Varmista, että sinut huomataan. Vilkuta heille. Näyttäydy.”

Iselin henkäisi syvään ikään kuin olisi kerännyt rohkeuttaan.

Taustalta erottui ääniä. Blix ei tunnistanut ketään, mutta moni poliisitalossa työskentelevistä oli tavannut Iselinin vuosien varrella, ja vielä useampi tunnisti tämän ulkonäöltä. Vaikka Iselin ei pystyisi vilkuttamaan tai sanomaan mitään, hänet luultavasti löydettäisiin ja hän saisi apua.

Puhelu katkesi.

Blix tuijotti puhelimen näyttöä peläten, että Iselinin pahimmat

aavistukset olivat käyneet toteen. Hän oli juuri soittamassa uudesta-
taan, kun hänen puhelimeensa saapui viesti tuntemattomasta
numerosta.

”Tyttäresi on turvassa. Eriksen.”

Blixillä ei ollut hajuakaan, kuka Eriksen mahtoi olla, mutta
hällä väliä. Tärkeintä oli, että Iselinistä pidettiin huolta. Hän saat-
toi hetkeksi rentouttaa hartiansa.

Hän kääntyi Majorstuaan päin kiitollisena katolla olevasta
vilkusta, joka toimi aurana liikenteessä. Enää silmänräpäys, niin
hän olisi perillä Geitmyrsveienillä, missä Kovic oli asunut viimei-
set yksitoista kuukautta. Blix oli käynyt Kovicin luona monta
kertaa ja osallistunut myös tupareihin. Hän oli tuntenut itsensä
vanhaksi Kovicin ystävien joukossa. Pääasiassa häntä itseään nuo-
rempien kollegojen. Hän oli lähtenyt aikaisin, kuten hän yleensä-
kin lähti bileistä. Kovic oli ollut siitä hiukan pahoillaan.

Muutaman sadan metrin päässä vilkkuvat siniset valot saivat
aikaan vihlaisun Blixin sydämessä. Hän näki kadulla virkapukui-
sia poliiseja sekä sivustakatsojia, jotka seisoivat sinivalkopunaisen
nauhan takana ja ottivat videota tai kuvia puhelimellaan. Ja sil-
mäilivät toisiaan huolestuneesti.

Ambulanssi lähti liikkeelle kadun varresta. Blix pysäköi tyh-
jään koloon ja hyppäsi ulos autosta ennen kuin moottori oli
ehtinyt sammua kunnolla. Poliisihelikopterin roottorit pärisivät
hänen yläpuolellaan.

Hän otti virkamerkinsä esiin, vilautti sitä eristettyä aluetta
vahtivalle konstaapelille, sukelsi muovinauhan ali ja juoksi kohti
avointa ovea.

Porraskäytävässä hän kuuli omien askeltensa kaiun harp-
poessaan ylös kolme askelmaa kerralla. Myös Kovicin asunnon
ovella vartioi konstaapeli, joka väisti kuitenkin Blixii annettuaan
hänelle ensin siniset suojapussit puettavaksi kenkien päälle.

Blix seisahtui kynnyksellä vetämään henkeä. Hän yritti valmistautua edessä olevaan näkyyn ajatellen, että oli tottunut saapumaan rikospaikoille. Joskus ennenkin uhri oli ollut tuttu tai ainakin henkilö, jonka hän tiesi. Mutta tämänkertainen tilanne poikkesi silti kaikista muista.

Hän veti pussit jalkoihinsa ja astui sisään. Otti toisen askeleen. Katse pysyi tiiviisti lattiassa. Hän ei pystynyt nostamaan sitä. Vielä.

Hän pani silmät kiinni. Hengitti. Avasi silmänsä. Ja kuin kamera hidastetussa filmissä hän nosti katsettaan pikkuhiljaa.

Hän räpäytti silmiään muutaman kerran kykenemättä näkemään tarkasti. Silti hän erotti aiemmin paikalle saapuneiden virkapukuisten kollegojen lomasta selällään makaavan hahmon, jonka toinen käsi retkotti sivulla ja joka nojasi toista kättään otsaan. Ikään kuin olisi yrittänyt viitata sanoakseen jotain.

Vasemmassa ohimossa oli luodinreikä ja sen alla verilammikko. Silmät olivat auki. Näky sai Blixin nielaisemaan ensin kerran, sitten toisen.

”Herrajumala”, hän sanoi hiljaa itseksensä.

Sofia Kovic oli surmattu teloitustyyliin.

”Minkälainen suhde sinulla oli Koviciin?”

Blix nosti päänsä ja katsoi Brogelandia.

”Kuinka niin?”

”Tarkoitan, että millaiset välit teillä oli?”

Blix tuijotti Brogelandia muutaman sekunnin vaitonaisena.

”Olin Kovicin lähin esimies”, hän sanoi sitten tylymmin kuin oli aikonut. ”Siitä saakka, kun hän aloitti työt väkivaltayksikössä. Lisäksi olin hänelle eräänlainen mentori.”

”Ja siinä kaikki, niinkö?”

”Mitä tuo on tarkoittavinaan?”

Brogeland odotti, että Blix vastaisi.

”Vihjaatko, että meillä oli jotain säpinää?”

”En vihjaa mitään, kysyn vain.”

”Me olimme kollegoita”, Blix sanoi. ”Olen riittävän vanha ollakseni hänen isänsä.”

”Sillä ei ole mitään merkitystä.”

”Niin, ei ehkä *sinulle*.”

Brogeland väläytti hymyn.

”Sormenjalkeasi oli ympäri asuntoa.”

”Tyttäreni asui siellä”, Blix vastasi. ”Olen käynyt asunnossa ties kuinka monta kertaa. Enkä usko, että niitä oli *ympäri asuntoa*, kuten väität, koska en ole ikinä käynyt esimerkiksi Kovicin makuuhuoneessa.”

”Oletko varma?”

”Olen”, Blix sanoi. ”Välillämme ei ole koskaan ollut mitään sellaista.”

Jokin Brogelandin kysymyksenasettelussa teki hänet kuitenkin epävarmaksi. Ikään kuin tällä olisi ollut tiedossaan näyttöä päinvastaisesta. Hän yritti miettiä, oliko hän eksynyt Kovicin makuuhuoneen puolelle joskus, kenties tupareissa, kun Kovic esitteli asuntoa, mutta päätyi siihen, että oli ainoastaan seissyt ovella.

Hän kohensi jälleen asentoaan.

”Väittääkö joku jotain muuta?” hän tiedusteli.

Brogeland ei vastannut.

”Milloin kävit asunnossa viimeksi?” hän kysyi sen sijaan.

Blix yritti muistella.

”Ehkä pari viikkoa sitten.”

”Ja silti siellä oli yhä sormenjälkiäsi?”

”En tiedä, kuinka usein siellä siivottiin”, Blix sanoi huokaisen. ”Luuletko, että minä tapoin hänet? Sitäkö ajat takaa? Yritätkö selvittää, olisiko minulla ollut motiivi murhaan?”

Ja ennen kuin Brogeland ehti vastata:

”Olin surmahetkellä seminaarissa Sandvikassa, mikäli olet unohtanut. Neljäkymmentä kuulijaa voi todistaa sen. Ja kuvitteletko lisäksi, että yritin tappaa oman tyttäreni?”

Brogeland jatkoi häiriintymättä:

”Teetkö usein kotikäyntejä kollegojesi luokse?”

”En ole koskaan käynyt kylässä *sinun* luonasi, Brogeland, mutta se varmaan johtuu siitä, että olet aina ollut kusipää.”

Huoneeseen laskeutui hiljaisuus. Blix tunsu sen käsinkoskettavasti. Ymmärsi, että he vain tuhlasivat aikaa ja että hän reaktioillaan ainoastaan pitkitti kuulustelua.

Hän joi kulauksen edessään olevasta vesilasista. Pyyhkäisi otsaansa.

”Anteeksi”, hän sanoi. ”Se oli tyhmästi sanottu.”

”Eipä mitään”, Brogeland sanoi. ”Tiedän itsekin olevani kusipää.”

Hän hymyili sovinnollisesti. Blix arvosti elettä.

”Kaipaisitko taukoa tähän kohtaan?”

Blix pudisti päätään. Hän päätti yrittää olla mahdollisimman yhteistyökykyinen, jotta pääsisi pian pois.

”Mutta vastatakseni kysymykseesi – ei, en käy kovin usein kollegojeni kotona. Kovic oli kuitenkin erityinen, en kiistä sitä. Meillä oli toimiva suhde. Mutta välillämme ei ollut mitään romantiikkaan viittaavaakaan, olimme puhtaasti työtovereita ja kunnioitimme toisiamme, niin kuin asiaan kuuluu.”

”Sanoit, että hän oli erityinen. Millä tavalla?”

”Hän...”

Blix mietti.

”Vaikea selittää”, hän sanoi. ”Mutta Kovic oli fiksu ja ahkera ja aidosti innostunut työstään. Aina valmis kääntämään vielä yhden kiven tai kokeilemaan vielä jotain uutta. Hän oli myös selvästi nuorin yksikössämme ja tartutti energiaansa meihin vanhuksiin. Kaikki pitivät hänestä.”

Blix pudisteli päätään ja huokaisi.

”Kuulostaa siltä kuin olisin suosittelemassa häntä johonkin.”

Brogeland kirjoitti jotain edessään olevaan lehtiöön. Blix ei nähnyt, mitä.

”Kovicin asunnosta löytyi myös Emma Rammin sormenjälkiä”, Brogeland jatkoi.

”Emmasta ja Kovicista oli tullut hyviä ystäviä viime vuosina”, Blix selitti. ”He muun muassa treenasivat yhdessä. Kävivät pyörälenkeillä. Ainakin silloin tällöin. Emma tuns – tuntee – myös tyttäreni.”

Hän vaiken. Hänen ajatuksensa palasivat jälleen Iseliniin. Elottomaan ruumiiseen. Suljettuihin silmiin. Hän luotti siihen, että kirurgit tiesivät mitä tekivät.

Brogeland tarkkaili häntä hetken vaitonaisena.

”Mitä teit Kovicin asunnossa seuraavaksi?”

Blix mietti.

”Menin yläkertaan Iselinin huoneeseen.”

Blix puki lateksikäsiineet ja käveli varovasti portaita ylös. Ikään kuin peläten, että herättäisi jonkun, joka oli nukkumassa. Iselinin ullakkohuoneen ovi oli raollaan. Hän työnsi sen kyynärpäällään auki ja jäi seisomaan kynnykselle.

Lattiaa peitti pehmeä, harmaavalkoinen matto. Blix laski yhteensä viisi kirjaa ripoteltuina sinne tänne – kurssikirjoja, joiden nimet olivat tuttuja hänellekin. Sänky oli petaamaton, kuten Iselinin huoneessa aina. Hän oli itse kantanut sängyn yläkertaan ja kasannut sen.

Matkapuhelimen laturi oli kiinni pistorasiassa. Johto kiemurteli lattiaa pitkin vieressään romaani nimeltä *Leskien kaupunki*.

Blix seisahtui ikkunalle.

Ikkunan karmiin oli uponnut luoti.

Hän palasi ovelle ja pyysi, että alakerrasta tulisi tekninen rikostutkija ottamaan todisteen talteen.

Joku oli tunkeutunut asuntoon, Blix ajatteli, ampunut Kovicin ja sen jälkeen siirtynyt yläkertaan surmataksaan Iselinin.

Oliko ylhäältä kuulunut jotain?

Vai tiesikö tunkeutuja Iselinin olevan kotona?

Blix etsi katseellaan muita mahdollisia jälkiä tunkeutujasta. Samassa ovesta astui sisään tekninen rikostutkija. Blix tunnisti miehen ulkonäöltä mutta ei nimeltä. Hän oli pitkä ja laiha, ja hänellä oli tuuhea, ruskea parta, joka oli letitetty leuan alta ohuelle palmikolle.

Blix näytti hänelle löytönsä ja tähyili samalla ikkunasta ulos. Seinän vierustalla oli rakennusteline. Sen avulla Iselin oli siis onnistunut pakenemaan. Rakennuksessa oli meneillään julkisivuremontti.

Poliiseja oli saapunut paikalle valtavat määrät. Sinisten valojen välke ulottui kadunvartta silmäkantamattomiin. Rakennustelineen läpi Blix erotti Tine Abelvikin, Nicolai Wiben ja Petter Falkumin omasta yksiköstään. Heidän viereensä pysähtyi poliisiauto. Abelvik käveli auton luokse ja keskusteli kuljettajan kanssa.

”Joudun hätistämään sinut ulos”, tekninen rikostutkija sanoi hänen selkänsä takaa. ”Meidän on tutkittava koko asunto, koska moni seikka viittaa siihen, että tekijä on käynyt myös täällä ylhäällä.”

”Aivan”, Blix sanoi.

Matkalla alas hän mietti, mitä hän tiesi Kovicin yksityiselämästä. Todella vähän, hän päätyi nopeasti toteamaan; Kovic oli ollut erittäin vähäpuheinen tekemisistään työajan ulkopuolella. Kuluvan viikon ohjelmasta hän tiesi ainoastaan sen, että Kovic oli ilmoittanut pitävänsä lomaa. Hän oli useaan otteeseen tuntenut kiusausta soittaa Kovicille eikä muistanut, milloin hänellä itsellään olisi ollut vapaapäivä, saati vapaa viikko, ilman että joku olisi soittanut asemalta kysyäkseen jotain. Se oli heidän ammatinsa suurin varjopuoli: koskaan ei voinut olla täysin vapaalla. Siksi hän oli tietoisesti jättänyt Kovicin rauhaan.

Keittiön ovella hän kohtasi Abelvikin ja Falkumin. Kesti vain pari sekuntia ennen kuin Abelvikin kasvot vääntyivät epätoivon irvistykseen. Blix tunsi myös omien silmiensä kostuvan, kun hän halasi kollegaansa ja silitteli tämän itkusta tärisevää selkää.

”Ihan hirveää”, hän sanoi. ”Käsittämättömän hirveää.”

Abelvik irrottautui halauksesta ja pyyhki silmiään.

”Iselin istuu ulkona poliisiautossa”, hän sanoi nyyhkäisten. ”Hänet viedään päivystykseen ja sen jälkeen asemalle lausuntoa varten.”

Blix siirtyi askeleen ulko-ovea kohti.

”Miten hän voi?”

”Hänellä on ruhjeita kasvoissaan ja jalassa haava, joka vaatii tikkejä. Todennäköisesti rakennustelineestä. Hän kiipesi alas pal-jain jaloin. Ja varmaan hänen täytyy myös käydä röntgenissä. Pari kylkiluuta on saattanut murtua.”

”Murtua...?”

”Niin, hän joutui tappelemaan päästäkseen vapaaksi.”

Blix nielaisi järkytyksensä.

”Miltä hän muuten vaikutti?”

Abelvik empi.

”Veikkaan, että Iselin tarvitsee apua tilanteen käsittelyyn”, hän vastasi. ”Ja kaikkien ajatustensa järjestämiseen.”

”Soitan Neumannille”, Blix sanoi. ”Hän on auttanut ennen-kin, myös virka-ajan ulkopuolella. Ehkä hän ehtii ottaa Iselinin vastaan jo huomenna.”

”Se olisi varmasti hyvä.”

Blix jatkoi matkaansa kohti porraskäytävää.

”Menen alas Iselinin luokse”, hän sanoi. ”Voitko sinä ottaa vastuun täällä? Tekniset rikostutkijat tutkivat asuntoa, mutta jon-kun pitäisi kiertää kuulemassa naapureita.”

Abelvik nyökkäsi.

Petter Falkum väisti antaakseen tietä Blixille. ”Me hoidamme tämän”, hän sanoi nyökäten asuntoon päin. ”Huolehdi sinä tyt-tärestäsi. Sano, jos voimme auttaa jotenkin.”

Blix nyökkäsi kiitokseksi.

Kun hän tuli alas, partioauto oli jo lähtenyt Iselin kyydissään. Vilkkuvat valot saivat toimittajat ja sivustakatsojat väistymään